

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30.9.2011.

Sarajevo, studeni 2011.

1. UVOD.....	3
2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU	4
2.1. Broj leasing društava.....	4
2.2. Vlasnička struktura.....	5
2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima	5
3. STRUKTURA BILANCE STANJA	6
3.1. Struktura aktive	6
3.2. Kvaliteta aktive	7
3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	8
3.4. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora.....	9
3.5. Struktura pasive.....	10
4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA.....	11
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	11
6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	13
7. PRILOZI.....	15
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	15
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava.....	16
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava	17
Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava	17
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	18
Prilog 6. Konsolidovani račun dobiti i gubitka	19
Prilog 7. Rangiranje bilančne sume.....	20

1. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH (na dan 30.9.2011.) na temelju analize izvješća o poslovanju koje su leasing društva dostavila Agenciji (posredni - off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (neposredni - on site nadzor).

Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima od strane Agencije s ciljem stalnog praćenje poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i sektora leasinga u Federacije BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Negativni efekti globalne ekonomske i financijske krize su krajem 2008. godine zaustavili ekspanziju rasta leasing društava, koja je doživjela svoj vrhunac u razdoblju od 2006. do 2008. godine.

Neophodno je napomenuti da je 23. lipnja 2011. Rješenjem Agencije oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga jednom društvu koje je poslovalo s gubitkom većim od iznosa kapitala. Rješenje o oduzimanju dozvole je, sukladno odredbama Zakona o likvidacijskom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/03), dostavljeno Općinskom sudu u Sarajevu. Navedeno društvo će ostati pod nadzorom Agencije sve do trenutka dok nadležni sud ne definira status istog. Društvo je na sudu izvršilo preregistraciju (izmjena naziva društva i šifri djelatnosti). Učešće navedenog društva u bilančnoj sumi sektora leasinga FBiH na dan 30. lipnja 2011. iznosilo je 28%, dok se 85% od ukupnog iznosa otpisanih potraživanja odnosilo na isto društvo.

Napominjemo, da financijski pokazatelji na dan 30. rujna 2011. iskazani u Informaciji ne uključuju leasing društvo kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga, izuzev ukoliko nije drukčije naznačeno.

U periodu od 1.1. do 30.9.2011. na razini djelatnosti leasinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvarena je dobit u iznosu od 521 tisuću KM. Dva leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat u iznosu od 2.353 tisuća KM, dok je pet leasing društava iskazalo pozitivan financijski rezultat u iznosu od 2.874 tisuća KM.

Bilančna suma sektora leasinga na dan 30.9.2011. iznosila je 769.301 tisuća KM, što je za 30,6% ili za 339.089 tisuća KM manje u odnosu na 31.12.2010. Smanjenje bilančne sume je uzrokovano isključenjem bilančnih pozicija društva, kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga.

Ukoliko bi se podaci navedenog društva isključili iz izvještaja na dan 31.12.2010., bilančna suma preostalih sedam leasing društava na dan 30.9.2011. je veća za 4 % ili 27.872 tisuća KM, što pokazuje da leasing društva u Federaciji BiH poslovanje nastavljaju s blagim trendom rasta.

Ukoliko se usporede pojedinačne bilančne sume leasing društava sa 31.12.2010., dolazi se do zaključka da su bilančne sume kod pet društava veće za 31.133 tisuća KM, dok je kod dva društva evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 3.261 tisuća KM.

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1.1.2011. do 30.9.2011., ostvarena je dobit u iznosu od 521 tisuća KM.

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja poslovanja leasing društava, njihove zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom u promatranom razdoblju 2011. godine odnosile su se uglavnom na nepridržavanje odredbi Zakona o leasingu i donesenih propisa, neadekvatne politike i procedure kojima se definiraju osnovni rizici u poslovanju leasing društva (kreditni rizik, likvidnosti, operativni, tržišni, rizik koncentracije i drugi) i način upravljanja rizicima, neadekvatno postojanje i djelovanja sustava internih kontrola i interne revizije, neadekvatno izvješćivanje Agenciji, nepoštivanje Odluke o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društava, pogrešna klasifikacija ugovora o leasingu, nepridržavanje odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Međunarodnih računovodstvenih standarda, poslovne aktivnosti koje nisu sukladne odredbama članka 5. i 7. Zakona o leasingu, nerealno reprogramirani i restrukturirani ugovori isključivo s ciljem smanjenja troška rezervi za gubitke u izvještajnom razdoblju bez adekvatne i realne osnove za prolongaciju obveza ili razdoblja otplate i pogrešna dostava podataka u Centralni registar kredita.

Podaci u Informaciji o finansijskom volumenu po operativnom leasingu i broju ugovora finansijskog i operativnog leasinga su preuzeti od Udruge društava za leasing u Bosni i Hercegovini.

2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj leasing društava

Sedam leasing društava registriranih u Federaciji BiH obavlja poslove leasinga u 28 podružnica, od kojih se 23 podružnice nalaze u Federaciji BiH i 5 podružnica u Republici Srpskoj. Dozvolu za obavljanje poslova leasinga posjeduju sljedeća leasing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Agencija je leasing društvu registriranom u Republici Srpskoj 19.9.2011. izdala suglasnost za osnivanje 5 podružnica na području Federacije BiH (Sarajevo, Tuzla, Bihać, Mostar i Vitez).

2.2. Vlasnička struktura

Od ukupno sedam leasing društava, dva leasing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih matičnih kuća, dok se četiri leasing društva nalaze u većinskom vlasništvu svojih nerezidentnih matičnih kuća i/ili domaćih banaka osnovanih stranim kapitalom. Jedno leasing društvo se nalazi u većinskom vlasništvu rezidenta.

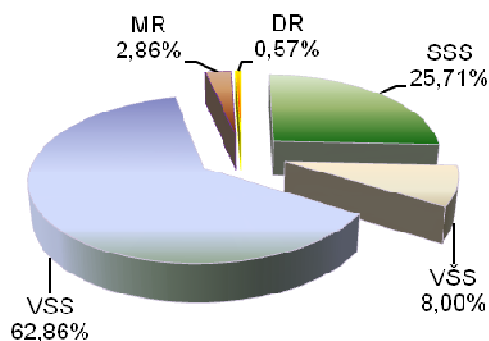
Zahtjev za povećanje vlasničkog interesa u leasing društvu podnijela je nerezidentna matična kuća koja već ima većinsko vlasništvo u tom društvu. (30.9.2011.), čime bi ista postala 100%-tni vlasnik leasing društva.

Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture leasing društava dani su u Prilogu 2. Informacije.

2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima

U sektoru leasinga ukupan broj zaposlenih na dan 30.9.2011. iznosio je 175, što je za 2% više u odnosu na prethodni kvartal. Treba napomenuti da pored navedenog broja zaposlenih, u leasing društvima je angažiran još 31 radnik putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura u sektoru leasinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.9.2011. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 4.396 tisuća KM aktive (31.12.2010. godine – 4.545 tisuća KM po zaposlenom). Istodobno, na dan 30.9.2011., u sektoru mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 337 tisuća KM aktive po zaposlenom, a u sektoru bankarstva 2.602 tisuće KM po zaposlenom.

3. STRUKTURA BILANCE STANJA

3.1. Struktura aktive

Ukupna bilančna suma leasing društava u Federaciji BiH na dan 30.9.2011. je iznosila 769.301 tisuća KM, što je za 292.376 tisuća KM ili 28% manje u odnosu na 30.6.2011.

U strukturi ukupne aktive leasing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 517.913 tisuća KM, što predstavlja 67% aktive sektora leasinga.

Neto potraživanja po osnovi zajmova na dan 30.9.2011. iznosila su 125.164 tisuća KM, što predstavlja 16% od ukupne aktive. U usporedbi s prethodnim kvartalom, kada su neto potraživanja po osnovi zajma iznosila 306.961 tisuća KM, došlo je do smanjenja od 59% iz razloga što na izvještajni datum (30.9.2011. godine) nisu uključeni podaci za društvo kojem je Agencija oduzela dozvolu za obavljanje poslova leasinga.

Od ukupnog iznosa potraživanja po osnovi zajma na dan 30.9.2011. godine, 83.251 tisuća KM ili 67% se odnosi na potraživanja leasing društava od supsidijarnih osoba po osnovi odobrenih zajmova. Dva leasing društva su u prethodnom razdoblju poslovanja (prije stupanja Zakona o leasingu) odobravalala zajmove supsidijarnim osobama.

U strukturi ukupne aktive, zajmovi će ostati u balansima leasing društava dok ne isteknu rokovi na koje su odobreni.

Neto vrijednost sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 30.9.2011. je za 51% manji u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (30. 6.2011.). Ukoliko se i za prethodno izvještajno razdoblje isključe podaci leasing društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga, neto vrijednost operativnog leasinga na dan 30.9.2011. je u porastu za 1.432 tisuća KM u usporedbi s prethodnim izvještajnim razdoblje. Pojedinačno promatrano, tri leasing društva su imala porast neto vrijednosti sredstava u iznosu od 1.793 tisuća KM u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

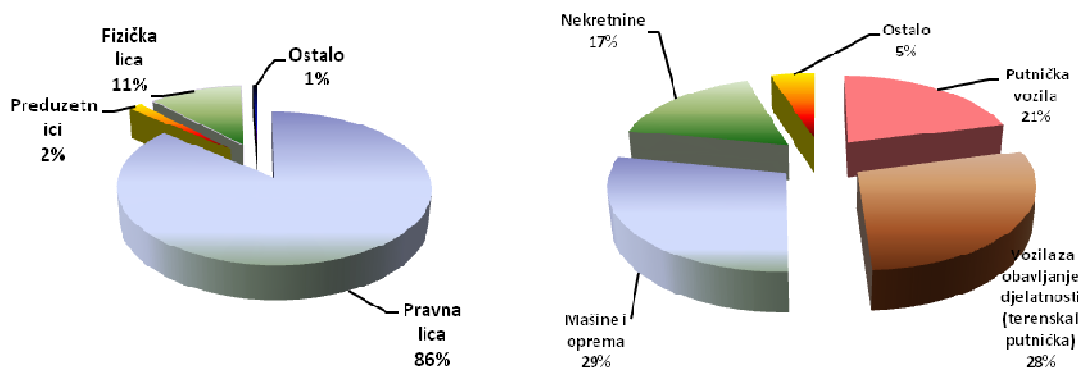
U Tablici 1. Informacije prikazani su podaci neto bilančnih pozicija aktive na dan 30.9.2011. u usporedbi sa 31.12.2010.

Tablica 1. Struktura neto bilančnih pozicija aktive (000 KM)

Bilančne pozicije	31.12.2010	% učešće u aktivi	30.9.2011	% učešće u aktivi	30.9.2011 31.12.2010
Financijski leasing	541.367	49%	517.913	67%	-4,33%
Operativni leasing	76.651	7%	36.490	5%	-52,39%
Zajam	368.178	33%	125.164	16%	-66,00%
Ostala aktiva	122.193	11%	89.734	12%	-27,00%
Ukupna aktiva	1.108.389	100%	769.301	100%	-30,59%

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Grafikon 2. Struktura finansijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 30.9.2011.

U strukturi bilančne sume finansijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor leasinga odnosi se 5%, na bankarski sektor odnosi se 92% i 3% bilančne sume se odnosi na mikrokreditni sektor.

3.2. Kvaliteta aktive

Sukladno izvješćima leasing društava, rezerve za gubitke po finansijskom leasingu na dan 30.9.2011. iskazane su u iznosu od 23.688 tisuća KM, što predstavlja povećanje za 21% ili 4.178 tisuća KM u odnosu na 31.12.2010. U usporedbi s prethodnim kvartalom, rezerve za gubitke po finansijskom leasingu su povećane za 5%.

Potraživanja po osnovi zajma na dan 30.9.2011. su iznosila 125.164 tisuća KM, što predstavlja smanjenje od 59% ili 181.797 tisuća KM u odnosu na prethodni kvartal. Rezerve za zajmove na dan 30.9.2011. su iznosile 2.410 tisuća KM i smanjene su za 87% ili 16.537 KM u odnosu na 30.6.2011.

Značajno smanjenje ukupnih potraživanja i rezervi za gubitke po osnovi zajmova u odnosu na prethodni kvartal, je uzrokovano neiskazivanjem ukupnih potraživanja i rezervi za gubitke za društvo kojem je od strane Agencije oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga. Spomenuto društvo u prethodnom kvartalu je imalo učešće od 59% od iznosa ukupnih potraživanja po osnovi zajmu i 96% od iznosa ukupnih rezervi za gubitke po osnovi zajma.

Grafikon 3. Troškovi rezervi za gubitke za financijski leasing i zajam (u 000 KM)

3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Iznos financiranja putem leasinga (novi plasmani po financijskom i operativnom leasingu) u promatranom razdoblju u 2011. godini iznosio je 203.886 tisuća KM, što predstavlja povećanje od 27% u odnosu na isto razdoblje 2010. godine.

U usporedbi s drugim kvartalom 2011. godine, iznos financiranja u trećem kvartalu 2011. godine je manji za 12%.

Tablica 2. Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga u razdoblju od 1.1. do 30.9. u 2010. i 2011. godini

(000 KM)

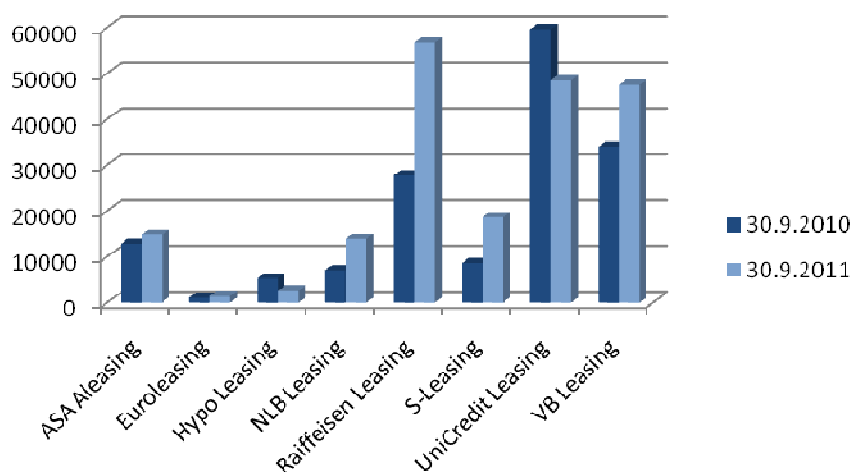
	1.1.-30.9.2010.			1.1.-30.9.2011.		
	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO
Vozila	98.830	8.727	107.557	124.973	14.660	139.633
Oprema	34.415	155	34.569	43.717	1.007	44.724
Nekretnine	19.028	0	19.028	19.528	0	19.528
UKUPNO	152.273	8.881	161.155	188.218	15.667	203.886

U ukupan volumen financiranja u razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2011. je uključen i volumen financiranja društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga u FBiH, odnosno volumen financiranja koje je spomenuto društvo ostvarilo do datuma oduzimanja licencije.

3.4. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

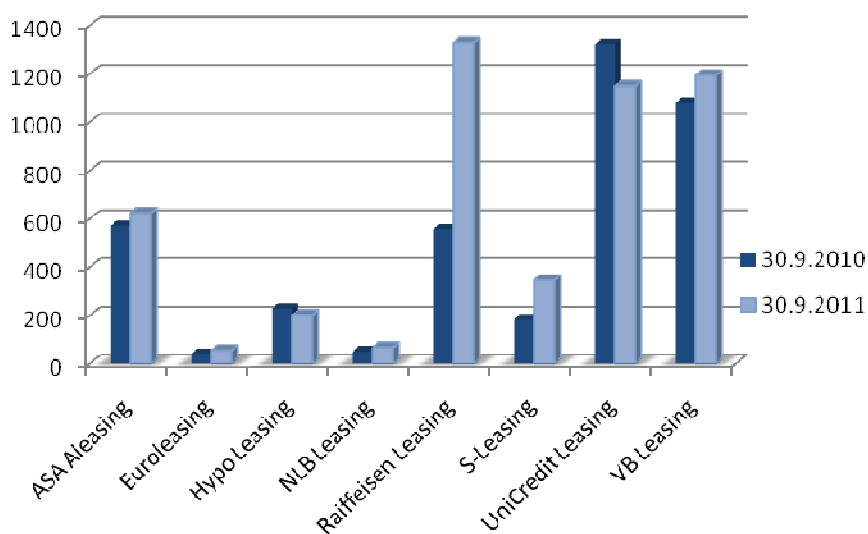
Pojedinačno promatrano, šest leasing društava je spomenutom razdoblju 2011. godine ostvarilo porast novih plasmana putem finansijskog i operativnog leasinga u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Grafikon 4. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Broj novozaključenih ugovora u prvih devet mjeseci 2011. godine je iznosio 4.959 što je za 23% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

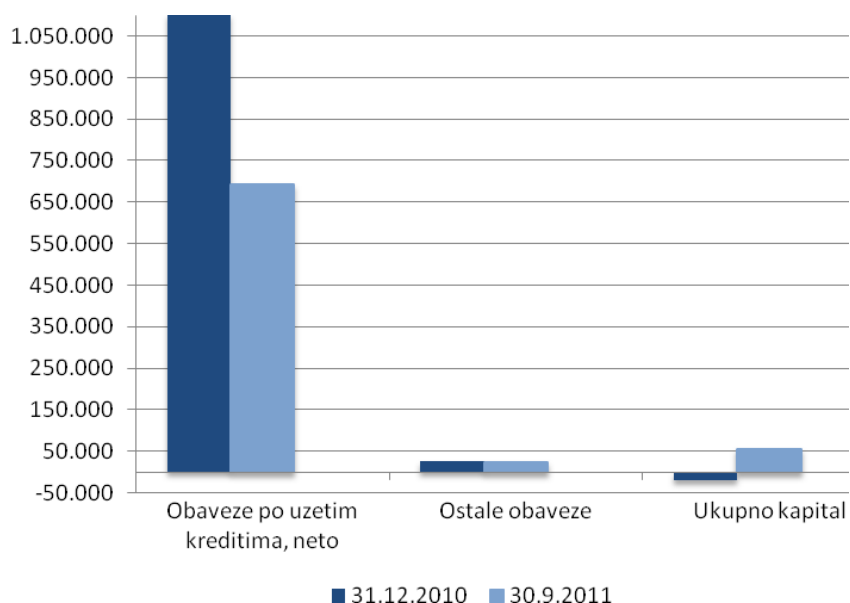
Grafikon 5. Tržišno učešće prema broju ugovora

3.5. Struktura pasive

Na dan 30.9.2011. nije došlo do značajnih izmjena u strukturi pasive u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja. Obveze po uzetim kreditima i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive.

Grafikon 6. Struktura pasive – usporedni podaci (000 KM)

Ukupne obveze po kreditima smanjene su za 37% u odnosu na 31.12.2010. i 35% u odnosu na 30.6.2011.

Struktura obveza po kreditima na dan 30.9.2011. je slična strukturi iz prethodnih izvještajnih razdoblja. U strukturi izvora financiranja i dalje dominiraju zaduženja od osnivača ili povezanih osoba (70% od ukupnih obveza po kreditima), dok se 25% odnosi na zaduženja od europskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB, DEG, Razvojna Banka FBiH itd.). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankovnim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija. Također, u strukturi izvora financiranja, 5% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka.

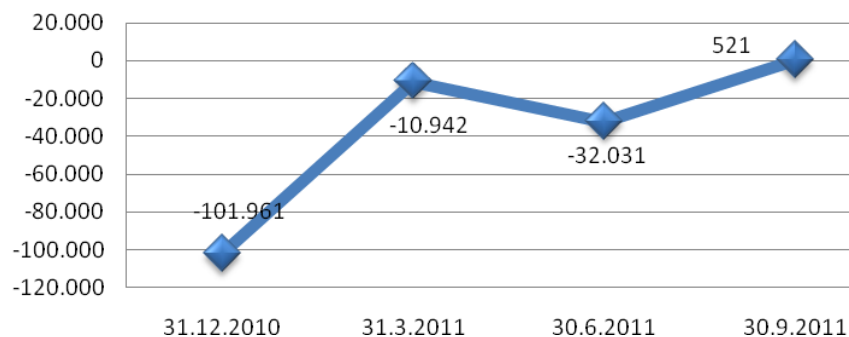
Ukupni kapital leasing društava je na dan 30.9.2011. iznosio 54.674 tisuća KM. U iznos ukupnog kapitala nije uključeno društvo kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga, a čiji je ukupni kapital u prethodnom kvartalu bio negativan u iznosu od 100.483 tisuća KM.

4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1.1.2011. do 30.9.2011. godine, ostvarena je dobit u iznosu od 521 tisuća KM.

Pojedinačno promatrano, dobit nakon oporezivanja ostvarilo je pet leasing društava u iznosu od 2.874 tisuća KM, dok su gubitak iskazala dva leasing društva u iznosu od 2.535 tisuća KM.

Grafikon 7. Pregled dobiti /gubitka sektora leasinga po razdobljima (000 KM)

Najznačajniju kategoriju prihoda leasing društava predstavlja kamatni prihod, koji je u trećem kvartalu 2011. godine iznosio 54% od ukupno ostvarenog prihoda. Značajnu poziciju prihoda čine i prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (14% od ukupnih prihoda) koji su uglavnom formirani po osnovi izuzimanja predmeta leasinga po otpisanim potraživanjima.

Rashodi po osnovi kamata su manji za 14.863 tisuća KM ili 43% u odnosu na 30.9.2010., od čega se 168 tisuća KM ili 1% odnosi na stvarno smanjenje kamatnog troška, dok se ostatak odnosi na isključivanje podataka društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga.

5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu, izražena na godišnjoj razini, iskazuje se sukladno Odluci o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu.

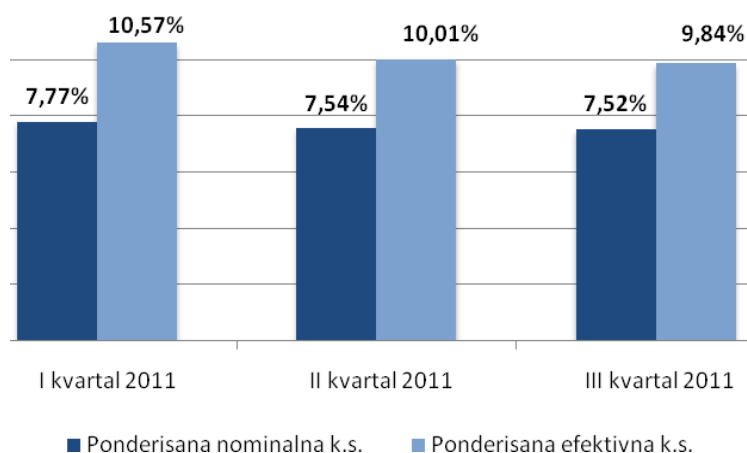
U trećem kvartalu 2011. godine ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore o financijskom leasingu je 7,52%, a efektivna kamatna stopa je 9,84%.

Tablica 3. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za treći kvartal 2011. godine (financijski leasing)

Rb	O P I S	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	1.829	6,33%	10,76%
a.	putnička vozila	1.551	6,24%	10,84%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	216	7,15%	10,77%
c.	strojevi i oprema	61	5,77%	8,68%
d.	ostalo	1	7,00%	10,48%
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	57.557	7,59%	9,94%
a.	putnička vozila	17.244	8,01%	11,08%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	17.855	7,07%	9,59%
c.	strojevi i oprema	11.767	7,82%	10,51%
d.	nekretnine	10.692	7,53%	8,03%
	UKUPNO	59.386	7,52	9,84

U usporedbi s prvim kvartalom i drugim kvartalom 2011. godine evidentan je blagi pad nominalnih i efektivnih kamatnih stopa kod novozaključenih ugovora.

Grafikon 8 . Pregled prosječnih ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatni stopa za ugovore o financijskom leasingu

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu (plaćanje unaprijed od strane korisnika leasinga), kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora (kasko osiguranje i sl.).

Za ugovore o financijskom leasingu koji su odobreni u izvještajnom mjesecu, leasing društva su obvezna na mjesečnoj razini izvješćivati Agenciju o ponderiranim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama, a sukladno propisanoj metodologiji. Na taj način se ostvaruje transparentnost i usporedivost financiranja putem leasinga.

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH na kraju trećeg kvartala 2011. godine, može se zaključiti da sektor leasinga u Federaciji BiH doživljava blagi porast kako u segmentu novih plasmana tako i u unapređenju naplate potraživanja i relativnom smanjenju troškova rezervi za gubitke. Kod pojedinih leasing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim razdobljima.

Stabilizacija trenda makroekonomskih pokazatelja u BiH i samim tim blago povećana potražnja za financiranjem putem leasinga, kao i reorganizacija poslovanja unutar leasing društava u smislu prilagođavanja poslovanja u uvjetima krize i usklađivanje s regulatornim propisima, su faktori koji su utjecali na zaustavljanje negativnih trendova koji su dominirali unutar sektora.

Najveći negativan utjecaj na financijske pokazatelje leasing društava imaju zajmovi-krediti koji su plasirani od strane leasing društava do 3.1.2009. Analizom financijskih izvješća leasing društava dostavljenih Agenciji, došlo se do zaključka da leasing društva koja nisu plasirala zajmove imaju znatno manje poteškoća u poslovanju.

Portfelj financijskog leasinga se može ocijeniti kao zadovoljavajući uzimajući u obzir objektivne tržišne okolnosti i stanje u BiH ekonomiji.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- dopunjavanje regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- unapređenje zakonske regulative u segmentu zaštite potrošača leasing usluga,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i unaprjeđivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- definiranje elektronskog načina dostavljanja podataka i kreiranje aplikativne podrške za aktivnosti u vezi sa off-site nadzorom leasing društava,
- unaprjeđenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne Banke BiH
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova.

U narednom razdoblju leasing društva trebaju dodatno da se fokusiraju na kontrolu dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju treba posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju naplate dospjelih potraživanja.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- politike i procedure upravljanja kreditnim, operativnim i tržišnim rizicima,
- uspostavi sustava internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga
- redovito, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH.

7. PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima na dan 30.9.2011.

Redni broj	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposl.	Web adresa
1.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Abaza Dženamir	+ 387 33 771 222	22.03.2010	21	www.asa-leasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	5	www.euroleasing.ba
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 14c, Sarajevo	Amela Kalisi	+ 387 33 716 135	19.03.2010	11	www.nlbleasing.ba
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 11c, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	68	www.rlbh.ba
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Katarina Sabol	+ 387 33 565 850	11.02.2010	8	www.s-leasing.ba
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	27	www.unicreditleasing.ba
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	35	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	175	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava na dan 30.9.2011.

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	51,00%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,40%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROAGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
	AGRAM d.d. Ljubuški	0,06%
	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna
RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH		49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	VOLKSBANK d.d. Sarajevo	49,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 30.9.2011. (u 000 KM)

Redni broj	Dani kašnjenja	Stopa rezerviranja	Iznos potraživanja	Ukupna rezerviranja
1	0-60	0,05%	115.521	58
2	60-90	5%	1.996	100
3	90-180	10%	744	74
4	180-270	30%	6.712	2.013
5	270-360	50%	52	26
6	preko 360	100%	139	139
UKUPNO			125.164	2.410

Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava sa 30.9.2011. (u 000 KM)

Redni broj	Dana kašnjenja	Min.stopa rezerviranja za finansijski leasing (pokretne stvari)	Min.stopa rezerviranja za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Osnovica za izračun rezerviranja za pokretne stvari	Osnovica za izračun rezerviranja za nepokretne stvari	Rezerviranja za pokretne stvari	Rezerviranja za nepokretne stvari	Ukupna rezerviranja
1	0-60	0,50%	0,50%	54.871	8.391	456	42	498
2	60-90	10%	10%	5.678	439	586	44	630
3	90-180	50%	50%	5.918	60	3.142	30	3.172
4	preko 180	100%	75%	18.991	10	18.991	8	18.997
5	preko 360	100%	100%	0	391	0	391	391
UKUPNO				85.458	9.291	23.174	514	23.688

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2010		30.9.2011		% rasta
		Iznos	%	Iznos	%	30.09.2011 31.12.2010
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	22.080	1,99%	15.718	2,04%	-28,81%
2.	Plasmani bankama	20	0,00%	0	0,00%	-100,00%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto	541.367	48,84%	517.913	67,32%	-4,33%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	658.443	59,41%	637.537	82,87%	-3,18%
3b)	rezerve za gubitke	19.510	1,76%	23.688	3,08%	21,41%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	97.306	8,78%	95.777	12,45%	-1,57%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	260	0,02%	159	0,02%	-38,85%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	180	0,02%	0	0,00%	-100,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	112.670	10,17%	65.828	8,56%	-41,57%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	46.165	4,17%	36.250	4,71%	-21,48%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog leasinga	97.524	8,80%	53.052	6,90%	-45,60%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	10.146	0,92%	6.912	0,90%	-31,87%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni leasing	20.873	1,88%	16.562	2,15%	-20,65%
6.	Dugoročne investicije	43.928	3,96%	572	0,07%	-98,70%
7.	Ostala aktiva	388.145	35,02%	169.270	22,00%	-56,39%
7a)	Zajmovi, neto	348.132	31,41%	122.754	15,96%	-64,74%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	368.178	33,22%	125.164	16,27%	-66,00%
7a2)	rezerve za zajmove	20.046	1,81%	2.410	0,31%	-87,98%
7b)	ostala aktiva	40.013	3,61%	46.516	6,05%	16,25%
	UKUPNA AKTIVA	1.108.390	100,00%	769.301	100,00%	-30,59%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto	1.102.321	99,45%	691.941	89,94%	-37,23%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	48.950	4,42%	53.327	6,93%	8,94%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	1.054.236	95,11%	639.522	83,13%	-39,34%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	865	0,08%	908	0,12%	4,97%
10.	Ostale obveze	25.372	2,29%	22.686	2,95%	-10,59%
	UKUPNO OBVEZE	1.127.693*	101,74%*	714.627	92,89%	-36,63%
11.	Temeljni kapital	72.555	6,55%	56.034	7,28%	-22,77%
12.	Rezerve	3.424	0,31%	5.528	0,72%	61,45%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-95.282	-8,60%	-6.888	-0,90%	-92,77%
	UKUPNO KAPITAL	-19.303	-1,74%	54.674	7,11%	183,24%
	UKUPNO PASIVA	1.108.390	100,00%	769.301	100,00%	-30,59%

**Napomena: iskazane ukupne obveze su veće od ukupne pasive uslijed negativne vrijednosti ukupnog kapitala.*

Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.9.2010		30.9.2011		% rasta 30.09.2011 / 30.09.2010
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	72.854	77%	36.702	54%	-50%
1a)	kamate po finansijskom leasingu	35.770	38%	28.256	41%	-21%
1b)	ostali prihodi od kamata	37.084	39%	8.446	13%	-77%
2.	Rashodi po kamatama	34.173	36%	19.310	28%	-43%
3.	Neto prihodi od kamata	38.681	41%	17.392	26%	-55%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	22.364	23%	31.431	46%	41%
5.	Operativni rashodi	37.978	40%	28.992	43%	-24%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	8.291	9%	6.159	9%	-26%
5b)	troškovi poslovnog prostora	11.544	12%	10.315	15%	-11%
5c)	ostali operativni troškovi	18.143	19%	12.518	18%	-31%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	109.137	115%	19.091	28%	-83%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski leasing	28.948	30%	15.911	23%	-45%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	80.189	84%	3.180	5%	-96%
7.	Dobit prije poreza	-86.070	-90%	741	1%	-101%
8.	porez na dobit	161	0%	220	0%	37%
9.	Neto dobit	-86.231	-91%	521	1%	-101%

Prilog 7. Rangiranje bilančne sume

31.12.2010					30.9.2011					
Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2010.	Kumul. učešće	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2011.	Kumul. učešće	Indeks bilančne sume
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	229.030	30,89%	30,89%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	236.042	30,68%	30,68%	103
2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	178.336	24,05%	54,94%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	191.418	24,88%	55,56%	107
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	105.273	14,20%	69,14%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	108.572	14,11%	69,68%	103
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	81.003	10,92%	80,06%	4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	87.236	11,34%	81,02%	108
5.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	72.319	9,75%	89,81%	5.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	70.681	9,19%	90,21%	98
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	46.006	6,20%	96,02%	6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	47.452	6,17%	96,37%	103
7.	Euroleasing d.d. Mostar	29.523	3,99%	100,00%	7.	Euroleasing d.d. Mostar	27.900	3,63%	100,00%	95
UKUPNO		741.490	100%		UKUPNO		769.301	100%		104

